

Εισαγωγή στις Μεταφραστικές Σπουδές

Ενότητα 2 : Κριτική θεώρηση Άρθρων 11, 12 Οργανισμού
Πανεπιστημίου της Μπολόνιας.

Ελένη Κασάπη
Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας & Φιλολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Περιεχόμενα ενότητας

1. Λάθη μεταφραστή.
2. Νέα πολιτισμικά αντικείμενα.
3. Άρθρο 11 – μετάφραση και ανάλυση εδαφίων.
4. Άρθρο 12 – μετάφραση και ανάλυση εδαφίων.
5. Βιβλιογραφία ενότητας.

1. Λάθη μεταφραστή

Άρθρο 11 – Orientamento e tutorato

Orientamento = κατεύθυνση (και όχι προσανατολισμός όπως συχνά θα πίστευε ένας μεταφραστής με δεδομένη τη δική μας πραγματικότητα).

Tutorato = συμβουλευτική (και όχι καθοδήγηση που είναι το συχνότερο λάθος).

2. Νέα πολιτισμικά αντικείμενα

Στην Ελλάδα, σε ορισμένο βαθμό, ακολουθείται το Πλαίσιο της Μπολόνιας.

Τα νέα όμως πολιτισμικά αντικείμενα που εισάγει η υιοθέτηση του πλαισίου, με τα οποία ο ελληνόφωνος μεταφραστής δεν είναι εξοικειωμένος είναι αυτά που δημιουργούν προβλήματα στη σωστή απόδοση των όρων.

3. Άρθρο 11: Δυσκολίες στο πρώτο εδάφιο (1)

Όπου * = λάθος μεταφραστική επιλογή.

L' Ateneo assicura servizi di orientamento e tutorato volti ad accogliere e sostenere gli studenti in tutte le fasi del processo di formazione, inclusi l'accoglienza in entrata e l'orientamento verso il mondo del lavoro.

Πιθανά λάθη κατά τη μετάφραση:

1. forma – formazione = ο μεταφραστής το βλέπει ως *μορφοποίηση, ενώ εδώ = εκπαίδευση.

2. processo di formazione = ο μεταφραστής το βλέπει ως *διαδικασία διαμόρφωσης,

ενώ εδώ = εκπαιδευτική διαδικασία.

3. servizi di orientamento e tutorato = υπηρεσίες κατεύθυνσης και συμβουλευτικής.

➤ Παρατηρούμε: Μη διαχείριση πολυσημίας, χρήση ρηματικών τύπων.

Άρθρο 11: Δυσκολίες στο πρώτο εδάφιο (2)

4. Ό,τι είναι στον ενικό αριθμό σε μια γλώσσα δεν παραμένει απαραίτητα στον ενικό αριθμό και στην άλλη γλώσσα.

5. Δυσκολία στην επιλογή γενικής πτώσης.

Απαραίτητες ικανότητες:

- Διαχείριση πολυσημίας
- Διάκριση αιτιατικής – γενικής πτώσης.
- Σωστή χρήση λεξικού με βάση συμφραζόμενα και εικόνες του κόσμου.

Άρθρο 11: Δυσκολίες στο πρώτο εδάφιο (3)

Le attività di orientamento hanno carattere sia informativo sia formativo e sono volte ad aiutare lo studente a compiere scelte responsabili al fine di agevolare il buon andamento della carriera dello studente.

Πιθανά λάθη κατά τη μετάφραση:

- ad aiutare = να βοηθούν και όχι *να βοηθήσουν.
- lo studente = οι φοιτητές και όχι *ο φοιτητής.
- a compiere = να κάνουν και όχι *στο να κάνουν.
- buon andamento = επιτυχής πορεία και όχι *ομαλή εξέλιξη.
- la carriera = πορεία και όχι *καριέρα, σταδιοδρομία.

Άρθρο 11: Κανόνες διαχείρισης της μετάφρασης στο πρώτο εδάφιο

Πώς μπορούμε να ελέγξουμε τη μετάφρασή μας;

- ✓ [Νέο]ερμηνευτικά (βλ. Στόλτσε σε Επετηρίδα Ιταλικής ΑΠΘ, τόμ. II) με προτεραιότητα στο πρωτότυπο.
- ✓ Μέσω της γνώσης του πραγματικού κόσμου.
- ✓ Χρήση στοιχείων ελληνικού γλωσσικού πολιτισμού.

Άρθρο 11: Δυσκολίες στο πρώτο εδάφιο (4)

Le attività di tutorato sono volte a ridurre il numero degli abbandoni e a supportare lo studente nel proprio percorso formativo.

Πιθανά λάθη κατά τη μετάφραση:

- tutorato = καθοδήγηση και όχι *συμβουλευτική.
 - abbandoni = δεν ολοκληρώνουν τις σπουδές τους και όχι *εγκαταλείπουν τη σχολή.
 - percorso formativo = εκπαιδευτική πορεία και όχι *εκπαιδευτική δραστηριότητα.
- Προτεραιότητα: ο εξελληνισμός του πρωτοτύπου.

Άρθρο 11: Δυσκολίες στο δεύτερο εδάφιο (1)

I servizi di orientamento e tutorato sono assicurati dall'amministrazione e dalle strutture sulla base degli indirizzi generali definiti dagli Organi competenti e dalle indicazioni specifiche deliberate dalle scuole.

Πιθανά λάθη κατά τη μετάφραση:

- amministrazione generale = διοίκηση πανεπιστημίου και όχι *γενική διεύθυνση.
 - indirizzi generali = γενικές κατευθυντήριες.
 - scuole = σχολές.
 - deliberate dalle scuole = αποφασίζονται και όχι *δίνονται από τις σχολές.
- Ταξινόμηση λαθών: Λάθη πραγματολογικής φύσεως. Λάθη μη αναγνώρισης πολιτισμικών αντικειμένων.

Άρθρο 11: Δυσκολίες στο δεύτερο εδάφιο (2)

La collaborazione allo svolgimento delle attività di orientamento e tutorato costituisce compito didattico dei docenti.

Πιθανά λάθη κατά τη μετάφραση:

- compito didattico = διδακτικό καθήκον και όχι *εκπαιδευτικό καθήκον.
- Προτεραιότητα: ελληνική γλωσσική πραγματικότητα (πχ. **διδακτικό καθήκον**).

Άρθρο 11: Δυσκολίες στο τρίτο εδάφιο

Le attività di orientamento possono anche svolgersi in collaborazione con gli istituti di istruzione secondaria superiore, con le organizzazioni studentesche e con le rappresentanze del mondo del lavoro.

Πραγματολογική ανάλυση:

Οι δραστηριότητες κατεύθυνσης και συμβουλευτικής επεκτείνονται και σε μαθητές λυκείου.

«Και στην Ελλάδα φέτος καθηγητές του πανεπιστημίου θα λειτουργούν ως μέντορες [βλ. σχετικές εγκυκλίους υπουργείου παιδείας το 2013] και θα παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τον επαγγελματικό προσανατολισμό διαφόρων σχολών».

Πιθανά λάθη κατά τη μετάφραση:

- organizzazioni studentesche – εφόσον μιλάμε για λύκεια, αποδίδεται ως μαθητικές οργανώσεις και όχι *φοιτητικές.
- del mondo del lavoro = εκπρόσωποι της αγοράς εργασίας και όχι *εκπροσώπους του εργασιακού χώρου.

Δυσκολίες για ελληνόφωνους μεταφραστές στο τέταρτο εδάφιο

Le attività di orientamento e tutorato riguardano anche i programmi di mobilità internazionale degli studenti all'estero, in particolare nell'ambito dei programmi di mobilità promossi dall'Ateneo.

Πιθανά λάθη κατά τη μετάφραση:

- programmi di mobilità internazionale = προγράμματα *[διεθνούς] κινητικότητας.

4. Άρθρο 12 – Πρώτο εδάφιο

Periodo di studi all'estero:

Gli studenti possono svolgere parte dei propri studi, comprese le attività di tirocinio e di preparazione delle tesi, presso Università o altri Organismi esteri presso i quali si svolgono attività di formazione universitaria.

✓ Απόλυτη συμμετρία πολιτισμικών αντικειμένων – επιτυχής μετάφραση.

Άρθρο 12: Δυσκολίες στο πρώτο εδάφιο

A tal fine possono essere stipulati accordi fra l'Ateneo e le Università o gli Organismi di cui sopra.

Πιθανά λάθη κατά τη μετάφραση:

- λανθασμένη χρήση του συνδέσμου **που** – εφόσον δεν αναφέρονται συγκεκριμένοι οργανισμοί ορθότερη είναι η χρήση του συνδέσμου **όπως** αναφέρονται παραπάνω.

Άρθρο 12: Δυσκολίες στο δεύτερο εδάφιο (2)

L'Ateneo promuove e favorisce gli scambi di studenti con Università estere sulla base di rapporti convenzionali, attivando forme di supporto organizzativo e logistico agli scambi e mettendo a disposizione degli studenti ospiti le proprie risorse didattiche.

Πιθανά λάθη κατά τη μετάφραση:

- rapporti convenzionali = συμβασιακές και όχι *συμβατικές σχέσεις.
- forme = μορφές και όχι *φόρμες.
- logistico = οικονομική και όχι *λογιστική.

Άρθρο 12: Δυσκολίες στο τρίτο εδάφιο

Lo studente all'estero può: - frequentare attività formative; - frequentare attività formative e sostenere esami o valutazioni finali di profitto per il conseguimento di crediti;

Πιθανά λάθη κατά τη μετάφραση:

- valutazione finale di profitto = τελική εξέταση που δίνει τον τελικό βαθμό σε ένα μάθημα.
- conseguimento di crediti = πιστωτικές μονάδες (ECTS) και όχι *διδακτικές μονάδες.

Άρθρο 12: Δυσκολίες στο τρίτο εδάφιο (2)

- preparare la prova finale per il conseguimento del titolo di studio; - svolgere attività di tirocinio, anche ai fini dell'abilitazione all'esercizio della professione ove consentito, e altre attività formative.

Πιθανά λάθη κατά τη μετάφραση:

- prova finale = τελική εξέταση και όχι διπλωματική εργασία.
- Σύμφωνα με τον G. Toury, όταν ο μεταφραστής δε μπορεί να βρει την ακριβή μετάφραση πρέπει να βρει μια γενική έκφραση «ομπρέλα» ώστε να μπορέσει να παγιώσει στη γλώσσα-στόχο την αποδεκτότερη μεταφραστική επιλογή.
- ai fini dell'abilitazione all'esercizio della professione = ώστε να πάρει το δικαίωμα άσκησης επαγγέλματος.

Άρθρο 12: Δυσκολίες στο τρίτο εδάφιο (3)

Lo studente ammesso a trascorrere un periodo di studio all'estero propone il proprio learning agreement indicante le attività formative dell'Università ospitante. Il Consiglio di corso di studio esamina la proposta dello studente e la approva in base ai principi stabiliti al comma successivo.

Πιθανά λάθη κατά τη μετάφραση:

- learning agreement = σύμφωνο σπουδών και όχι *συμφωνία σπουδών.
- consiglio di corso di studio = συνέλευση του τμήματος προέλευσης του φοιτητή και όχι *συμβούλιο του προγράμματος σπουδών.

5. Βιβλιογραφία ενότητας

- i. Υπερσύνδεση Κανονισμού Σπουδών της Μπολόνιας:
<http://www.normateneo.unibo.it/NR/rdonlyres/5D8ECEA2-9CCD-4858-9128-51AE3EF202D3/273116/RegolamentoDidatticodiAteneo.pdf>
- ii. Toury Gideon, *Descriptive Translation Studies and Beyond*, Amsterdam & Philly: John Benjamins Publishing Company, 1995.

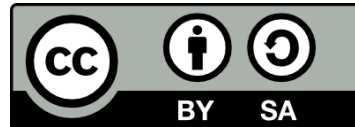
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Κασάπη Ελένη.
«Εισαγωγή στις μεταφραστικές σπουδές. Κριτική θεώρηση Άρθρων 11, 12
Οργανισμού Πανεπιστημίου της Μπολόνιας». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη
2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS237/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

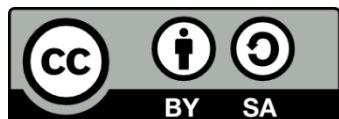
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Ρουμανλή Ελένη
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό Εξάμηνο 2013-2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

